

gemeenteraad

Besluit

GOEDGEKEURD

Zitting van 6 september 2022
Sector stadsontwikkeling - Dienst
omgeving

2 **2022_GR_00132** **Oprichting Kwaliteitskamer - opdrachtomschrijving en
samenstelling: goedkeuring**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Rutger Moons, voorzitter; mevrouw Mien Van Olmen, burgemeester; de heer Pascal Van Nueten, schepen; de heer Jan Michiels, schepen ; de heer Patrik De Cat, schepen; de heer Stefan Verraedt, schepen; mevrouw Eva Brandwijk, schepen; de heer Bart Michiels, schepen; mevrouw Anne-Mie Hendrickx, raadslid; de heer Jan Bertels, raadslid; mevrouw Liese Bergen, raadslid; de heer Peter Verpoorten, raadslid; mevrouw Bieke Baeten, raadslid; de heer Rob Lathouwers, raadslid; mevrouw Evelyn Breugelmans, raadslid; de heer Andreas Huyskens, raadslid; mevrouw Susy Matthijs, raadslid; de heer Tom Olyslaegers, raadslid; de heer Pieter Laureys, raadslid; de heer François Vermeulen, raadslid; mevrouw Griet Van Nueten, raadslid; de heer Ludo Van den Broeck, raadslid; de heer Marnix Verheyen, raadslid; de heer Marcel De Cuyper, raadslid; de heer Rikkert Van Bauwel, raadslid; mevrouw Asma Kareme, raadslid ; de heer Dirk Soentjens, algemeen directeur

Verontschuldigd:

mevrouw Els Sterckx, raadslid; mevrouw Priscilla Van Thielen, raadslid; de heer Stefan Geyzen, raadslid

Beschrijving

Context, relevante voorgeschiedenis en fasen

In het bestuursakkoord van de stad Herentals 2020-2025 is opgenomen dat het vergunningenbeleid van de stad performanter moet zijn, met kortere doorlooptijden en een meer klantvriendelijke aanpak. Goede projecten en doorlooptrajecten worden gebundeld en als inspiratie aangeboden aan toekomstige ontwikkelaars. Constructieve voorbesprekingen moeten ontwikkelaars zowel inspiratie als richtlijnen bieden. De sector stadsontwikkeling hanteert hiervoor het projectdagboek complexe projecten.

De stad richt een Kwaliteitskamer op voor de kwaliteitsbewaking van grotere en complexe stadsontwikkelingsprojecten. De onafhankelijke deskundigen kunnen bijdragen om de ontwikkelaars inspiratie en richtlijnen te bieden. Tot op heden werd deze rol vervuld door de Gecoro. De Gecoro wil haar focus meer leggen op ruimtelijk-planologische dossiers, daar waar een Kwaliteitskamer haar focus op de kwaliteitsbewaking op niveau van het project ligt.

De opdrachtomschrijving en samenstelling van de Kwaliteitskamer wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

Argumentatie

Motivatie oprichting Kwaliteitskamer

Relatie bestuursakkoord 2020 - 2025

In het bestuursakkoord van de stad Herentals 2020-2025 is opgenomen dat het vergunningenbeleid van de stad performanter moet zijn, met kortere doorlooptijden en een meer klantvriendelijke aanpak. Goede projecten en doorlooptrajecten worden gebundeld en als inspiratie aangeboden aan toekomstige ontwikkelaars. Constructieve voorbesprekingen moeten ontwikkelaars zowel inspiratie als richtlijnen bieden. De oprichting van een Kwaliteitskamer zal de constructieve voorbesprekingen bevorderen. De onafhankelijke deskundigen kunnen bijdragen om de ontwikkelaars inspiratie en richtlijnen te bieden.

Relatie Gecoro

De Gecoro is door de Vlaamse overheid in het leven geroepen om de kwaliteit van het gemeentelijk ruimtelijke ordeningsbeleid te bevorderen en een maatschappelijk draagvlak te creëren voor dat beleid. De werking van de Gecoro is geregeld in de Vlaamse codex ruimtelijke ordening (2010), een uitvoeringsbesluit en een deontologische code. De Gecoro adviseert cfr. de geldende regelgeving de gemeenteraad bij het opmaken van een ruimtelijk structuurplan en de ontwikkeling van concrete uitvoeringsplannen. Verder verstrekt ze advies over stedenbouwkundige verordeningen en bezwaarschriften.

Tenslotte kan de Gecoro advies geven over vergunningsaanvragen en, meer in het algemeen, over alles wat in verband staat met ruimtelijke ordening. En dit zowel op vraag van de gemeente als uit eigen beweging.

Op 29 juni 2021 werd de oprichting van een Kwaliteitskamer besproken op de Gecoro. Onderstaande de conclusies vanuit de Gecorobespreking hierover:

- De agenda van de Gecoro zal de komende maanden / jaren goed gevuld zijn met de decretale rol die de commissie op te nemen heeft = planprocessen. De commissie wil intensief deze rol opnemen = adviseren van RUP's, klankbord bij opmaak dorpstoekomstplannen en Beleidsplan Ruimte en Mobiliteit. Dit moet maandelijks het hoofdagendapunt zijn van de Gecoro.
- De Gecoro wil (opnieuw) voldoende ruimte maken voor inspireren en informeren. De nood aan breed informeren over ruimtelijke urgenties is groot. De commissie wil hier de samenwerking met de administratie maximaliseren. Ideeën: tweejaarlijkse organisatie van 'de staat van de Stad', Gecoro-Award, ...
- Door de hoeveelheid en complexiteit van de bouw dossiers meent de commissie dat er onvoldoende ruimte is om volwaardig projecten te beoordelen. Dit kan in de toekomst beter enkel bij complexe projecten voorzien worden. De Gecoro meent dat Herentals - met de huidige bouwdynamiek – nood heeft aan een Kwaliteitskamer. Hierdoor kan er meer ruimte gemaakt worden voor dialoog tussen ontwerpers en opdrachtgevers enerzijds, en administratie en Kwaliteitskamer anderzijds. De samenstelling van een Kwaliteitskamer moet nauw gezet gebeuren, verschillende expertises (landschap, stedenbouw, architectuur, wonen, mobiliteit, klimaat,...) moeten aanwezig zijn.

- De voorzitter heeft deze reflecties gedeeld met het schepencollege.

Door de hoeveelheid aan vergunningsaanvragen gaat de tijdsbesteding van de Gecoro voor het overgrote deel naar het adviseren van de vergunningsaanvragen. Ruimtelijke uitvoeringsplannen komen zelden aan bod.

Het bestuursakkoord van de stad Herentals omvat echter verschillende ruimtelijke planningsprocessen die reeds lopende zijn, recent opgestart of nog opgestart moeten worden (Beleidsplan Ruimte Herentals inclusief woonbeleidsplan en mobiliteitsplan, GRUP Vallei Kleine Nete en Aa, PRUP Burggenbeemd, RUP Wuytsbergen-Ekelen, ...) Voor deze planningsprocessen is de Gecoro decretaal bevoegd om te adviseren.

Daarnaast omvat het bestuursakkoord nog diverse studies en masterplannen waarbij advisering vanuit de Gecoro aangewezen is (Masterplan stationsomgeving en ABO-as, Masterplan Noorderwijk Masterplan Morkhoven, Masterplan binnengebied Schaliken, Masterplan Markgravenstraat, ...). Dit maakt dat, cfr. het standpunt van de Gecoro, de agenda van de Gecorovergadering meer en meer moet ingezet worden in functie van deze planningsprocessen waardoor er minder tijd over zal zijn om de private projecten te adviseren.

Bij de oprichting van een Kwaliteitskamer is een afstemming met het huishoudelijk reglement van de Gecoro aangewezen, zodat er geen overlappende werking ontstaat. De Gecoro kan zich focussen op de ruimtelijke planningsinstrumenten (RUP's, masterplannen, structuurschetsen, ...) terwijl de Kwaliteitskamer zich focust op concrete stadsontwikkelingsprojecten en vergunningstrajecten.

Relatie projectdagboek complexe stadsontwikkelingsprojecten

De sector stadsontwikkeling maakt sinds 2020 gebruik van het projectdagboek stadsontwikkelingsprojecten voor de begeleiding van de complexere projecten.

Momenteel heeft de Gecoro een adviserende rol in verschillende fasen van het projectdagboek, nl.

- Bij de beoordeling van de concept- en visienota
- Bij de beoordeling van het voorontwerp (uitwerking voorkeursvariant)
- Tijdens de omgevingsvergunningsprocedure

Deze momenten zijn richtinggevend. Afhankelijk van de voortgang en complexiteit van een project wordt het project minder vaak en net meer voorgelegd aan de Gecoro.

Bij de werking met een Kwaliteitskamer kunnen dezelfde momenten worden gehanteerd. De advisering door de Gecoro wordt dan vervangen door advisering Kwaliteitskamer. Ook bij de werking met een Kwaliteitskamer kan er per project, afhankelijk van de complexiteit, bekeken worden hoe vaak een Kwaliteitskamer moet samenkomen.

Samenstelling Kwaliteitskamer

Voor de samenstelling van de Kwaliteitskamer worden onafhankelijke deskundigen gezocht met diverse expertise. Vanuit de administratie wordt voorgesteld om leden te zoeken met diverse expertises waaronder landschap en publieke ruimte, stedenbouw, architectuur en mobiliteit. De leden worden benoemd op basis van 'titels en verdiensten'. De administratie stelt voor om de Kwaliteitskamer als volgt samen te stellen:

- Edith Wouters, AR-TUR

Sinds 2007 is Edith Wouters artistiek coördinator van AR-TUR, platform voor architectuur en ruimte. Ze initieerde er onder meer de Kempenatlas, het Kempenlab en de Toolbox Dorpse Architectuur. In

2016 richtte ze de culturele architectuurpraktijk CAPasitee op. Eerder was ze twintig jaar zaakvoerder van een reguliere architectuurpraktijk. Ze is deskundige in diverse adviesraden en bij het Stadsatelier Oostende. Ze is regelmatig jurylid voor diverse architectuurwedstrijden en -prijzen in Vlaanderen, zoals de Open Oproep van de Vlaams Bouwmeester en auteur in diverse publicaties, zoals Kempenatlas, Toolbox Dorpse Architectuur, Architectuur in de Golden Sixties. De Turnhoutse School. Ze publiceerde in nationale en internationale magazines, zoals A+ Architecture in Belgium, Ruimte, MAJA/Estonian Magazine en De Architect (NL).

- Roel Stessens, PLOT - Ruimtelijk Management

Roel Stessens is ingenieur-architect en stedenbouwkundige, gespecialiseerd in mobiliteit, infrastructuurontwerp, procesmanagement en participatie.

Roel was oprichtend vennoot van BUUR, een stedenbouwkundig bureau uit Leuven. Om zich meer te kunnen toeleggen om het raakveld tussen mobiliteit, publieke ruimte, participatie en procesmanagement werd Roel in 2016 projectcoördinator bij de stad Leuven voor de implementatie van het nieuwe circulatieplan. Sinds 2018 is Roel Stessens medeoprichter van PLOT - Ruimtelijk Management, een adviesbureau in ruimtelijk management. Hij ondersteunt overheden en bedrijven op het vlak van procesmanagement voor de implementatie van ruimtelijke projecten en in stedenbouwkundige en mobiliteitsvraagstukken.

In Hechtel-Eksel en Hamont-Achel werkt hij het nieuwe mobiliteitsplan uit. In Leuven maakt hij samen met Robbrecht & Daem een masterplan uit voor een universiteitscampus en voor een aantal buurgemeenten van Leuven geeft hij vorm aan verkeersleefbaarheidsplannen vanuit een participatief traject. In Lommel is Roel projectcoördinator voor de implementatie van een nieuwe rondweg rond het centrum en projectleider voor de verder uitwerking van fietsboulevards naar het centrum. Recent heeft Roel samen met SWECO de unieke verantwoordingsnota's uitgewerkt voor vier Hoppinpunten langs de Noord-Zuid Limburg.

Roel is eveneens gastdocent Ruimtelijke Ontwikkeling aan het departement mobiliteitswetenschappen (UHasselt) en wordt regelmatig gevraagd voor lezingen en workshops in binnen- en buitenland. Tenslotte is Roel lid van de jury "Kom op voor je wijk" van de stad Leuven. Verschillende participatieve projecten worden hier opgezet met vaak coproductie rond publieke ruimte en mobiliteit als insteek.

- Francis De Wolf, Brut

Francis De Wolf is ingenieur - architect en stedenbouwkundige en volgde de opleiding Executive MSc in Cities in Londen.

Francis is een van de stichtende partners van BRUT en is verantwoordelijk voor de coördinatie van de stedenbouwkundige projecten. Hij heeft ruime ervaring opgebouwd in het ontwerpen en coördineren van uiteenlopende stedenbouwkundige projecten met een grote variatie in schaal. In 2018 rondde hij de opleiding Executive MSc in Cities af aan de London School of Economics and Political Science, wat hem een internationale en geïntegreerde kijk op hedendaagse stedelijke ontwikkeling opleverde. Als gevolg hiervan is hij door de Wereldbank ingehuurd als stedenbouwkundig adviseur voor verschillende projecten over de hele wereld.

Na het behalen van zijn masterdiploma Ingenieursarchitectuur aan de Katholieke Universiteit Leuven in 2001, verschoof zijn aandacht gestaag van de architecturale naar de stedenbouwkundige schaal. Hij behaalde zijn diploma van de Orde van Architecten in België en studeerde in 2006 af als Master in Stedenbouw. Om zijn ervaring als ontwerper aan te vullen, werkte hij 3 jaar als projectleider bij de dienst Planning van de Stad Antwerpen. Deze ervaring kwam tot uiting in zijn functie als docent aan

de afdeling Stedenbouw van de Universiteit Antwerpen.

Francis woonde voorheen 7 jaar in Kopenhagen, waar hij samenwerkingen opzette met gerenommeerde Deense architecten, die tot verschillende ambitieuze projecten hebben geleid.

- Claire Laeremans, LAMA Landscape

Claire behaalde haar bachelor landschapsarchitectuur met hoogste onderscheiding in Brussel (Vilvoorde) en deed daarna de masteropleiding landschapsarchitectuur aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam.

Met haar afstudeerproject: 'De Noodzaak van Ruïnes' werd ze in 2014 genomineerd voor de Archiprix en behaalde ze de eervolle vermelding (2de plaats). Professioneel was Claire 8 jaar werkzaam als landschapsarchitect/projectleider bij het gerenommeerde Nederlandse landschapsarchitectenbureau H+N+S landschapsarchitecten. Voor H+N+S werkte zij aan heel uiteenlopende projecten variërend van ontwerpend onderzoek, masterplannen tot uitvoeringsprojecten. Als hoofdontwerper won ze voor H+N+S onder meer Park Belle Vue, Citadelpark in Gent, Pendelparking Oostkamp, voormalige open oproepen van de Vlaams Bouwmeester. Hiernaast werkte ze mee aan Nationaal militaire Museum Soesterberg en binnentuinen nieuwbouw RIVM/VWS.

In 2013 startte ze met Jorryt Braaksma LAMA landscape architects op. Een landschapsarchitectenbureau gevestigd in Lier dat zowel nationaal als internationaal opereert. Sinds de oprichting won het bureau meerdere prijsvragen, de Prijs Publieke Ruimte 2016, Planningsprijs 2018 en werd LAMA geselecteerd als talentvol jong bureau in het programma Young Innovators van het College Van Rijksadviseurs in Nederland.

Claire is een gepassioneerde en kritisch ontwerpster met een groot gevoel voor kwaliteit en oog voor detail.

Besluit

De gemeenteraad keurt de opdrachtomschrijving van de Kwaliteitskamer goed als volgt:

Opdrachtomschrijving Kwaliteitskamer

Artikel 1: Doelstelling

De Kwaliteitskamer heeft als doel de inhoudelijke advisering en begeleiding van complexe stadsontwikkelingsprojecten, masterplannen en beleidsvisies die betrekking hebben op onder andere stedenbouw, architectuur, publieke ruimte, landschap, infrastructuur en erfgoed. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het "projectdagboek complexe projecten" van de stad Herentals.

De Kwaliteitskamer Herentals begeleidt en beoordeelt betekenisvolle en complexe projecten in Herentals, Morkhoven en Noorderwijk. Betekenisvolle en complexe projecten:

- zijn gelegen op een strategische of zichtlocatie
- hebben een hoge complexiteit
- hebben een grote ruimtelijke impact
- zijn beeldbepalend
- zijn grootschalig op lokaal niveau
- hebben een specifieke functie

- hebben een belangrijke erfgoedwaarde
- creëren nieuw openbaar domein
- zijn bepalend voor de globale ontwikkeling van een groter gebied, ongeacht de schaal van het project enz.

Het advies wordt gegeven op vraag van het college van burgemeester en schepenen of van de omgevingsambtenaar. De Kwaliteitskamer formuleert aanbevelingen om de ruimtelijke en architecturale kwaliteit van het project te verhogen.

Artikel 2: Adviesbevoegdheid

De Kwaliteitskamer komt maandelijks samen, met eventuele uitzondering voor de zomermaanden juli en augustus. Bijkomende vergaderingen zijn mogelijk wanneer de uitoefening van haar opdracht dit vereist.

De agenda en voorbereidende documenten worden minstens 7 kalenderdagen voor de zitting digitaal bezorgd.

Het advies van de Kwaliteitskamer is richtinggevend voor het college van burgemeester en schepenen en voor de omgevingsambtenaar. Afwijken van het advies kan slechts mits motivering.

Artikel 3: De samenstelling

Om een goede werking van de Kwaliteitskamer te kunnen garanderen, wordt de Kwaliteitskamer samengesteld uit maximum vier externe deskundigen met diverse expertise op vlak van architectuur, ruimtelijke ordening, landschap, erfgoed en mobiliteit.

De gemeenteraad benoemt de leden op basis van 'titels en verdiensten'. De kandidaat-deskundige motiveert deze deskundigheid en geeft aan welke meerwaarde men aan de kwaliteitskamer kan geven.

Een deskundig lid van de Kwaliteitskamer blijft lid tot zolang deze wordt vervangen.

De omgevingsambtenaar en de schepenen ruimtelijke ordening nemen toelichtend deel aan de zitting. Het secretariaat van de Kwaliteitskamer wordt waargenomen door een medewerker van de dienst omgeving.

Artikel 4: Vergoeding

Voor de externe deskundigen wordt een vergoeding voorzien van 375 euro exclusief btw per persoon, per zitting van een halve dag, inclusief verplaatsingskosten.

Artikel 5: Relatie gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening (Gecoro) Herentals

Daar waar de Gecoro haar adviezen geeft op ruimtelijk-planologische dossiers, staat de Kwaliteitskamer in voor de kwaliteitsbewaking op niveau van het project.

Het is in principe niet de bedoeling dat beide organen een overlappende werking hebben.

De Kwaliteitskamer kan advies geven over dossiers, op verzoek van de Gecoro.

De Gecoro kan advies geven over dossiers, op verzoek van de Kwaliteitskamer.

Artikel 6: Deontologie

De Kwaliteitskamer voert haar opdrachten uit in alle onafhankelijkheid en onpartijdigheid en weert daarbij elke belangenvermenging, (schijn van) partijdigheid of vooringenomenheid.

Wanneer iemand een belang heeft bij een te behandelen punt, is deze niet aanwezig bij de bespreking.

De leden van de Kwaliteitskamer aanvaarden geen enkele beïnvloeding of poging tot beïnvloeding in dossiers. Ze onthouden er zich van om bij mandatarissen of andere derden de indruk te wekken dat het advies van de Kwaliteitskamer te danken is aan hun individuele houding of inbreng.

De leden van de Kwaliteitskamer zijn gebonden door een discretieplicht. Zij delen de inhoud van de vergaderingen, het verloop van besprekingen en andere niet-publieke werkzaamheden niet mee, noch aan de betrokkenen bij de behandelde dossiers, noch aan de media of andere derden.

Openbare Stemming op besluit 1

- unaniem voor

De gemeenteraad stelt mevrouw Edith Wouters, de heer Roel Stessens, de heer Francis De Wolf en mevrouw Claire Laeremans aan als externe deskundigen in de Kwaliteitskamer.

Openbare stemming op besluit 2

- unaniem voor

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens de gemeenteraad